

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Αριθμός: 1166 /2017

ΤΟ ΤΡΙΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές, Παναγιώτα Παντελή, Πρόεδρο Εφετών, Ευδοξία Κουπτσίδου - Στρατουδάκη Εφέτη, Παναγιώτα Γκουδή - Νινέ, Εφέτη - Εισηγήτρια και τη Γραμματέα Βικτωρία Χορτατσιάνη.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 27 Ιανουαρίου 2017, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΟΥ ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΟΣ - ΕΝΑΓΟΝΤΟΣ: Νικολάου Γιακουμίδη του Κωνσταντίνου, κατοίκου Θεσσαλονίκης, που εκπροσωπήθηκε στο Δικαστήριο βάσει δήλωσης, κατ' άρθρο 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ, του πληρεξούσιου δικηγόρου του Ιωάννη Μακρή [Α.Μ. 2399 Δ.Σ.Θ.], ο οποίος προκατέθεσε προτάσεις.

ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΟΥ – ΕΝΑΓΟΜΕΝΟΥ: Ιδρύματος με την επωνυμία που εδρεύει στη και εκπροσωπείται νόμιμα, που παραστάθηκε δια της πληρεξουσίας του δικηγόρου Αρτέμιδος Μπαλαμούτσου (Α.Μ.5254 Δ.Σ.Θ.), η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Ο ενάγων και ήδη εκκαλών άσκησε την με αριθ. κατάθεσης 22850/2014 αγωγή του ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης και ζήτησε τα αναφερόμενα σ' αυτήν. Το παραπάνω Δικαστήριο, με την με αριθμό 7241/2015 οριστική του απόφαση, απέρριψε την αγωγή. Κατά της παραπάνω απόφασης παραπονείται ο ενάγων με την κρινόμενη με αριθμό κατάθεσης 2292/14-10-2016 έφεσή του προς το Δικαστήριο αυτό (πράξη Εφετείου με αριθμό 2137/2016) για την οποία ορίσθηκε δικάσιμος η αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και την εκφώνησή της από το πινάκιο οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως παραπάνω αναφέρεται.

**ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ**

Η κρινόμενη, με αριθ.εκθ.καταθ. 2292/14-10-2016, έφεση του ενάγοντος, που ηττήθηκε, κατά της με αριθμό 7241/2015 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου η οποία εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, έχει ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρο 495 παρ.1,3, ως αντικ. με το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του Ν.4335/2015 και άρθρα 511, 513 παρ.1, 516 παρ.1, 518 παρ.1ΚΠολΔ), καθόσον από τα στοιχεία της δικογραφίας δεν προκύπτει επίδοση της εκκαλούμενης απόφασης. Αρμοδίως δε φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρο 19 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το αρθ.4 παρ.2 Ν. 3994/2011) και για το παραδεκτό της συζήτησής της κατατέθηκε το νόμιμο παράβολο (άρθρο 495 παρ.3 Κ.Πολ.Δ.). Επομένως, η έφεση πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθείως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της, με την ίδια διαδικασία, κατά την οποία εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση (άρθρ.533 ΚΠολΔ), μέσα στα όρια που μ' αυτήν καθορίζονται (άρθρο 522 Κ.Πολ.Δ.).

Ο ενάγων και ήδη εκκαλών, άσκησε την με αριθ. καταθ. 22850/2014 αγωγή του, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, κατά του εναγομένου και ήδη εφεσίβλητου. Μ' αυτή (αγωγή) εξέθετε ότι είναι φωτογραφία επαγγελματίας φωτογράφος από το έτος 1985 και ότι είχε αναλάβει κατά τα έτη 1994 έως 2009 την φωτογράφιση των πάσης φύσης εκδηλώσεων του εναγομένου ιδρύματος, που ελάμβαναν χώρα στην έδρα του, στο πλαίσιο έγγραφης συμφωνίας που κατήρτισε μ' αυτό έναντι αμοιβής του, η οποία υπολογιζόταν βάσει του αριθμού των φωτογραφιών του που τελικώς επέλεγε να χρησιμοποιήσει το εναγόμενο από το σύνολο των φωτογραφιών που αυτός τραβούσε σε κάθε εκδήλωση και οι οποίες, κατά τη συμφωνία τους, θα χρησιμοποιούνταν από το εναγόμενο αποκλειστικώς για δελτία τύπου και δημοσιεύσεις στον τοπικό, εθνικό και διεθνή τύπο, με τον όρο να αναφέρεται δίπλα από κάθε μία φωτογραφία, που δημοσίευε το εναγόμενο, το δικό του όνομα. Ότι το έτος 2009 το εναγόμενο ίδρυμα κυκλοφόρησε ένα λεύκωμα για τον εορτασμό των τριάντα χρόνων λειτουργίας του, με φωτογραφικό υλικό από τις εκδηλώσεις που είχαν πραγματοποιηθεί στην έδρα του, στο οποίο συμπεριέλαβε, μεταξύ άλλων, 202 φωτογραφίες του ιδίου (ενάγοντος), από αυτές που είχαν παραδοθεί απ' αυτόν τον ίδιο κατά τα προηγούμενα έτη στο εναγόμενο αποκλειστικώς όμως για δημοσίευσή τους σε δελτία τύπου, χωρίς τη δική του προηγούμενη άδεια και χωρίς να αναγράφει το όνομά του ως

δημιουργού αυτών δίπλα από κάθε φωτογραφία, προσβάλλοντας με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα πνευματικής του ιδιοκτησίας επ' αυτών, ενώ ταυτόχρονα 122 εκ των ανωτέρω φωτογραφιών υπέστησαν από το εναγόμενο για τις ανάγκες δημοσίευσης του εν λόγω λευκώματος και τεχνική – γραφιστική επεξεργασία, με συνέπεια την ανεπίτρεπτη καλλιτεχνικώς παρέμβαση στο έργο του και την απαξίωση αυτού. Ότι η ενσωμάτωση των φωτογραφιών αυτών, ως πνευματικού του έργου, στο λεύκωμα του εναγομένου, μέσω του οποίου έγιναν προσιτές σε ευρύ κύκλο προσώπων, έγινε χωρίς την άδειά του, ως πνευματικού δημιουργού και αποτελεί προσβολή του δικαιώματός του οικονομικής εκμετάλλευσης των φωτογραφιών του και προστασίας του προσωπικού του δεσμού μ' αυτές. Ότι με τον ανωτέρω τρόπο το εναγόμενο, το οποίο, παρά τις διαμαρτυρίες του συνεχίζει να χρησιμοποιεί τις εν λόγω φωτογραφίες, προσέβαλε παράνομα και υπαίτια το δικαίωμα της πνευματικής του ιδιοκτησίας, ζημιώνοντάς τον κατά το ποσό των 101.606 ευρώ, το οποίο αποτελεί το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έγινε χωρίς την άδειά του για τις εν λόγω 202 φωτογραφίες, δεδομένου ότι για κάθε μία φωτογραφία από αυτές που δημοσιεύτηκαν θα καταβαλλόταν σ' αυτόν το ποσό των 251,5 ευρώ (251,5 ευρώ η συνήθης αμοιβή για τη χρήση κάθε φωτογραφίας X 202 φωτογραφίες = 50.803 ευρώ X 2 = 101.606 ευρώ). Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά και ισχυριζόμενος περαιτέρω ότι από την παράνομη και υπαίτια προσβολή της πνευματικής του ιδιοκτησίας υπέστη και ηθική βλάβη, λόγω της προσβολής του προσωπικού του δεσμού μ' αυτές, ήτοι της μη αναγραφής του ονόματός του, ως δημιουργού αυτών, δίπλα από κάθε φωτογραφία, ενώ 122, από τις 202, φωτογραφίες έχουν υποστεί και τεχνική – γραφιστική επεξεργασία, ζήτησε: α) να αναγνωρισθεί το πνευματικό του δικαίωμα επί των επίμαχων 202 φωτογραφιών, β) να υποχρεωθεί το εναγόμενο να του καταβάλει το ως άνω ποσό των 101.606 ευρώ ως αποζημίωση και όλως επικουρικώς κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, αφού το εναγόμενο έγινε αδικαιολόγητα πλουσιότερο κατά το ποσό αυτό από την εκμετάλλευση του έργου του χωρίς την άδειά του, καθώς και το ποσό των 150.490 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής του βλάβης, με το νόμιμο τόκο από τον Νοέμβριο του έτους 2009, που εκδόθηκε το λεύκωμα του εναγομένου, άλλως επικουρικώς από την 7.8.2014 που όχλησε εξωδίκως το

εναγόμενο, άλλως από την επομένη της επίδοσης της αγωγής μέχρι την εξόφληση, γ) να υποχρεωθεί το εναγόμενο να παραλείπει στο μέλλον τη χρησιμοποίηση, παρουσίαση και διάθεση στο κοινό, των επίδικων φωτογραφιών, με την απειλή εναντίον του χρηματικής ποινής 5.000 ευρώ για κάθε παράβαση της εν λόγω υποχρέωσης, δ) να διαταχθεί η δημοσίευση της εκδοθησόμενης απόφασης, με δαπάνες του εναγομένου, σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας, καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του εναγομένου και ε) να καταδικαστεί το εναγόμενο στην καταβολή των δικαστικών του εξόδων. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, δικάζοντας αντιμωλία των διαδίκων, εξέδωσε την εκκαλούμενη (με αριθ.7241/2015) απόφασή του, με την οποία, αφού έκρινε ορισμένη και νόμιμη την αγωγή, απέρριψε αυτήν ως ουσιαστικά αβάσιμη. Κατά της απόφασης αυτής παραπονείται ο ενάγων, με την κρινόμενη έφεσή του, για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, κατά τα ειδικότερα σ' αυτή αναφερόμενα και ζητά την εξαφάνισή της και την παραδοχή της αγωγής του.

ΠΡΟΤΙΜΕ Από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2121/1993 «πνευματική
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα» συνάγεται ότι το έργο, ως πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή προσιτή στις αισθήσεις, προστατεύεται από την πνευματική ιδιοκτησία [που περιλαμβάνει το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα)], εφόσον ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις της γενικής ρήτρας (άρθρο 2 παρ. 1), δηλαδή εφόσον είναι πρωτότυπο. Η «πρωτοτυπία», η έννοια της οποίας δεν προσδιορίζεται γενικά από το νόμο, είναι, κατά τη θεωρία της στατιστικής μοναδικότητας που επικρατεί στη νομολογία, η κρίση ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο ή ότι παρουσιάζει μία ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο «δημιουργικού ύψους», έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα (βλ. Μ. Θ. Μαρίνο, Πνευματική Ιδιοκτησία, 2004, αρ.145 επ., σελ. 76, Α. Καλλινίκου, Πνευματική Ιδιοκτησία και Συγγενικά Δικαιώματα, 2005, αρ.21 επ., σελ. 27, Εφ.Θεσ. 1033/2015 Τ.Ν.Π.ΝΟΜΟΣ, Εφ.ΑΘ.4793/2009 ΔΕΕ 2010,50, Εφ.ΑΘ.885/

2009 ΔΕΕ 2009,707). Στο άρθρο 2 παρ. 1 του παραπάνω νόμου απαριθμούνται εκτενώς, ενδεικτικά, τα πνευματικά δημιουργήματα που, εφόσον είναι πρωτότυπα, θεωρούνται έργα και είναι αντικείμενα της πνευματικής ιδιοκτησίας, με πρώτα τα «γραπτά κείμενα», κυριότερα είδη των οποίων είναι οι επιστημονικές πραγματείες κ.λπ. Στην ενδεικτική απαρίθμηση αναφέρονται επίσης «...τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται...οι φωτογραφίες...». Η φωτογραφία, συνεπώς, συνιστά πνευματικό δημιούργημα που, εφόσον είναι πρωτότυπο, θεωρείται «έργο», ο δημιουργός του οποίου αποκτά επ' αυτού πνευματική ιδιοκτησία κατ' άρθρο 1 παρ. 1 ν. 2121/1993. Σκόπιμα δε στο άρθρο αυτό χρησιμοποιείται ο όρος «φωτογραφίες» και όχι «φωτογραφικά έργα», επειδή πρόθεση του νομοθέτη ήταν η προστασία κάθε φωτογραφίας. Ακόμη, το άρθρο 2 του ν. 2121/1993 είναι σύμφωνο με το άρθρο 6 της Οδηγίας 93/98 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διάταξη αυτή δέχεται μεν την προϋπόθεση της «δημιουργίας», αλλά επιβάλλει ως μοναδικό κριτήριο της πρωτοτυπίας να είναι η φωτογραφία «προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού της», δηλ. ουσιαστικά να μην είναι αντιγραφή, αποκλείοντας κάθε άλλο αυστηρότερο κριτήριο (βλ. Α.Π. 1493/2009 ΧρΙΔ 2010,568, Εφ.Αθ.2724/2012 ΔΕΕ 2012,1127, Εφ.Αθ. 2648/2010 ΕΛΛΔνη 2012,830). Η πρωτοτυπία εντοπίζεται στην επιλογή ή σκηνοθεσία θεμάτων ή αντικειμένου, την επιλογή του τόπου και χρόνου, τη γωνία φωτογράφισης, τον φωτισμό, τη σχέση φωτογραφιζομένου αντικειμένου με τον περιβάλλοντα χώρο, τις αντιθέσεις χρωμάτων, αλλά και την ενδεχόμενη επεξεργασία της φωτογραφίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2121/1993, «ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου». Η θεμελιώδης στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας αρχή του δημιουργού συνδέεται άμεσα και αποκλειστικά με τη δημιουργική πράξη, η οποία αποτελεί πράξη υλική, εξωτερική ή πραγματική. Έννομη συνέπεια αυτής είναι η πρωτογενής κτήση της πνευματικής ιδιοκτησίας (βλ. Γ. Κουμάντο, Πνευματική ιδιοκτησία, 2002, σελ. 167-168, Εφ.Θεσ.1031/2008 ΕπισκΕΔ 2008,872). Ακολούθως, στο άρθρο 65 του ν. 2121/1993 προβλέπεται ένα πλέγμα αστικών κυρώσεων που ισχύει ενιαία σε κάθε περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, χωρίς να αποκλείεται η συμπληρωματική εφαρμογή του ΑΚ. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 65, ο δημιουργός μπορεί να

εγείρει αναγνωριστική αγωγή του δικαιώματός του, αγωγή για άρση της προσβολής και παράλειψη αυτής στο μέλλον, αγωγή για απόδοση του αδικαιολογήτου πλουτισμού, αγωγή για απόδοση του κέρδους και αγωγή για αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, η δε αποζημίωση δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος. Ενώ το δικαστήριο καταδικάζοντας σε παράλειψη πράξης, απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή τριακοσίων χιλιάδων έως ενός εκατομμυρίου δραχμών υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος, προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του ως άνω νόμου καθώς και προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κ.Πολ.Δ.. Ειδικότερα, η προσβολή απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος, όπως το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, συνιστά πράξη παράνομη και, εφόσον γίνεται υπαίτια, συνιστά αδικοπραξία, επειδή ενέχει αφ' εαυτής εναντίωση προς την αποκλειστική εξουσία του δικαιούχου. Δηλαδή, το γεγονός της επέμβασης δημιουργεί και την παράνομη πράξη κατ' άρθρο 914 ΑΚ και την ειδική διάταξη του άρθρου 65 του ν. 2121/1993. Γενικά, ως παράνομη προσβολή ισχύει κάθε πράξη που επεμβαίνει στις εξουσίες (ηθικές ή περιουσιακές) του δημιουργού και γίνεται χωρίς την άδειά του, χωρίς να συντρέχει άλλος λόγος που να αίρει τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής. Το άρθρο 65 ν. 2121/1993 αποτελεί ειδική διάταξη σε σχέση με το άρθρο 914 ΑΚ, το οποίο εφαρμόζεται, όπου η ως άνω ειδική διάταξη αφήνει κενά και στον βαθμό που δεν είναι ασυμβίβαστη η ανάλογη εφαρμογή με το νομοθετικό πνεύμα που διέπει τις διατάξεις των άρθρων 63 επ. ν. 2121/1993. Η υπαιτιότητα απαιτείται μόνο για την αξίωση αποζημίωσης, ενώ η ίδια η πράξη της προσβολής συνεπάγεται και το παράνομο (βλ. Α.Π.872/2009 ΧρΙΔ 2010,298, Α.Π.1493/2009 ό.π.). Η, κατά τα άνω, αξίωση της απόδοσης του αδικαιολογήτου πλουτισμού, επιτρέπεται να σωρευθεί επικουρικά με την αξίωση αποζημίωσης, δηλαδή για την περίπτωση απόρριψης της κύριας βάσης της αγωγής. Επιπλέον, στο άρθρο 14 ν. 2121/1993 ορίζεται ότι δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, την ανάθεση ή την άδεια εκμετάλλευσης και την άσκηση του ηθικού δικαιώματος είναι

ΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΙΣΤΗΤΗΣ

άκυρες, αν δεν καταρτισθούν εγγράφως. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεσθεί μόνον ο πνευματικός δημιουργός. Καθιερώνεται, συνεπώς, ως γενικός κανόνας ο έγγραφος τύπος, ο οποίος έχει συστατικό χαρακτήρα. Η διάταξη αυτή είναι αναγκαστικού δικαίου, αφού η μη τήρηση του τύπου επιφέρει ακυρότητα των δικαιοπραξιών αυτών, η οποία, όμως, είναι σχετική, γιατί εναπόκειται στον δημιουργό να την επικαλεστεί (Α.Π.1306/2012 Αρμ 2013,761). Σε περίπτωση προσβολής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, ο ενάγων δεν απαιτείται να επικαλεσθεί και αποδείξει ότι η προσβολή έγινε χωρίς την άδειά του. Η ύπαρξη νόμιμης άδειας εκμετάλλευσης αποτελεί ένσταση, καταλυτική της αγωγής, την οποία οφείλει να προβάλλει (και κατόπιν να αποδείξει) ο εναγόμενος (βλ. ΑΠ 1493/2009 ό.π.) Η μη τήρηση του επιβαλλόμενου, από το προαναφερόμενο άρθρο (14) έγγραφου τύπου, δεν αποτελεί υποχρεωτικό περιεχόμενο της ένστασης περί ύπαρξης νόμιμης άδειας εκμετάλλευσης, αφού η τελευταία αναπτύσσει πλήρη ενέργεια, ακόμα και αν ελλείπει αυτός (βλ. Α.Π.1065/2014 ΔΕΕ 2015.28). Από δικονομική άποψη η επίκληση της ακυρότητας, λόγω μη τήρησης του έγγραφου τύπου από τον δημιουργό, συνιστά αντένσταση, καταλυτική της προαναφερόμενης ένστασης. Περαιτέρω κατά το άρθρο 38 §1 εδ.1, 2 του ν.2121/1993 "Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, που αφορούν δημοσίευση φωτογραφίας σε εφημερίδα ή περιοδικό ή άλλο, μέσο μαζικής ενημέρωσης, καλύπτει, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, τη δημοσίευση της φωτογραφίας στη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή το συγκεκριμένο μέσο μαζικής ενημέρωσης, στο οποίο και η άδεια εκμετάλλευσης, καθώς και τη διατήρησή της στο αρχείο τους. Για κάθε δημοσίευση, μετά την πρώτη, οφείλεται το μισό της τρέχουσας αμοιβής". Κατά δε την παράγραφο 5 του αυτού άρθρου "Ο ιδιοκτήτης εφημερίδας ή περιοδικού δεν μπορεί να εκδίδει βιβλία ή λευκώματα και να πραγματοποιεί εκθέσεις χρησιμοποιώντας ως υλικά, φωτογραφίες του μισθωτή φωτογράφου χωρίς την άδειά του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση δανεισμού". Με τις διατάξεις αυτές προβλέπεται ιδιαίτερη αμοιβή για κάθε αναδημοσίευση φωτογραφίας, η οποία ειδικότερα ορίζεται για κάθε αναδημοσίευση, μετά την πρώτη, στο ήμισυ της τρέχουσας αμοιβής, αντί της αρχικής που προβλεπόταν στο σχέδιο νόμου (βλ. ΑΠ 1493/2009 ό.π.). Τέλος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ.2 του ν.2121/ 1993, που

ορίζει ότι "αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή της σύμβασης ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια", ο ερμηνευτικός κανόνας αυτού (άρθρου 15 παρ. 2), δεν θίγει την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και δεν έχει εφαρμογή, όταν η βούληση των μερών είναι αναμφίβολη και οι σχετικές συμβάσεις, αν ο χρόνος ισχύος τους δεν ορίζεται σ' αυτές ή δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, παύουν να ισχύουν μετά πενταετία (Α.Π.1065/2014 ό.π.).

Στην κρινόμενη υπόθεση από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης, που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης αυτού, απ' όλα, ανεξαιρέτως, τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, για να χρησιμεύσουν είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε ως δικαστικά τεκμήρια καθώς και απ' αυτά που προσκομίζουν και επικαλούνται παραδεκτά (άρθρο 529 Κ.Πολ.Δ.) στην παρούσα κατ' έφεση δίκη, χωρίς να παραλειφθεί κάποιος για την ουσιαστική διάγνωση της διαφοράς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι φωτογραφίες και ο οπτικός και ψηφιακός δίσκος, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητήθηκε, πλήρως αποδείχθηκαν τα παρακάτω αναφερόμενα. Ο ενάγων είναι επαγγελματίας φωτογράφος από το έτος 1985. Στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του αυτής συμφώνησε με το εναγόμενο ίδρυμα τη φωτογραφική κάλυψη των διαφόρων εκδηλώσεων πολιτιστικού χαρακτήρα αυτού (εναγομένου). Η συνεργασία τους αυτή ήταν μακροχρόνια και συγκεκριμένα ξεκίνησε το έτος 1994, δυνάμει δε της από 24.9.2002 έγγραφης οικονομικής προσφοράς του ενάγοντος, που έγινε αποδεκτή από το εναγόμενο, ο ενάγων ανέλαβε τη φωτογράφιση των εκδηλώσεων που ελάμβαναν χώρα στην έδρα του εναγομένου ιδρύματος, χωρίς χρέωση για τη φωτογράφιση, με τη δυνατότητα αγοράς των φωτογραφιών στην τιμή των 2,35 ευρώ εκάστη και των δειγμάτων Κόντακ στην τιμή των 5,00 ευρώ. Εν συνεχεία, δυνάμει της από 5.1.2004 έγγραφης οικονομικής προσφοράς του ενάγοντος, η οποία έγινε αποδεκτή από το εναγόμενο, με το από 5-2-2004 πρακτικό συνεδρίασης του Δ.Σ. αυτού, ο ενάγων ανέλαβε τη φωτογράφιση των εκδηλώσεων του εναγομένου αντί αμοιβής 100 ευρώ για τη φωτογραφική κάλυψη εκάστης

ΜΟΝΟ
Ο
ΓΗΤΗΣ

εκδήλωσης του εναγομένου μαζί με την παράδοση προς χρήση από το τελευταίο 15 φωτογραφιών από την κάθε εκδήλωση, ενώ για κάθε επιπλέον φωτογραφία συμφωνήθηκε να ισχύσει η παλιά τιμή, ήτοι 2,35 ευρώ. Στην ως άνω από 5.1.2004 έγγραφη προσφορά του ενάγοντος τέθηκε σαφής όρος, ότι στην περίπτωση που οι φωτογραφίες χρησιμοποιούνται για έντυπα και εκδόσεις του εναγομένου, θα έπρεπε να αναγράφονται τα ονόματα του ενάγοντος ή του αδελφού του Γιώργου Γιακουμίδα, οι οποίοι κάλυπταν από κοινού φωτογραφικώς τις εν λόγω εκδηλώσεις. Σύμφωνα με την ανωτέρω συμφωνία τους, ο ενάγων φωτογράφιζε την κάθε εκδήλωση του εναγομένου και απέστειλε μετά το πέρας της στο εναγόμενο πλήθος δειγμάτων από τις ληφθείσες από αυτόν φωτογραφίες, από τα οποία (δείγματα) το εναγόμενο επέλεγε 15 συγκεκριμένες φωτογραφίες καταβάλλοντας συνολικά το ποσό των 100 ευρώ στον ενάγοντα, ενώ για κάθε επιπλέον φωτογραφία, πέραν των 15 αρχικά επιλεγέντων, που παρήγγειλε το εναγόμενο στον ενάγοντα, κατέβαλε το επιπλέον ποσό των 2,35 ευρώ. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι η συμφωνηθείσα χρήση των εν λόγω φωτογραφιών από το εναγόμενο, έναντι της προαναφερόμενης αμοιβής, αφορούσε τη δημοσίευση αυτών αποκλειστικώς και μόνον σε δελτία τύπου, για την προβολή των εκδηλώσεων του εναγομένου. Όμως, στην ως άνω από 5.1.2004 έγγραφη προσφορά του ενάγοντος προς το εναγόμενο αναγράφεται επί λέξει ότι «στην περίπτωση που οι φωτογραφίες μας χρησιμοποιούνται για έντυπα και εκδόσεις του (δηλ. του εναγομένου), θα πρέπει να αναγράφονται τα ονόματά μας». Επομένως, από την ανωτέρω αναφορά στην προσφορά του ενάγοντος, προκύπτει ότι η χρήση των εν λόγω φωτογραφιών από το εναγόμενο, έναντι της ανωτέρω καταβληθείσας αμοιβής στον ενάγοντα, αφορούσε κάθε είδους δημοσιεύσεις, δηλαδή είτε επρόκειτο για δελτία τύπου, είτε για έντυπα και εκδόσεις του εναγομένου, με το μόνο περιορισμό ότι σε περίπτωση που οι φωτογραφίες χρησιμοποιούνταν για εκδόσεις και έντυπα του εναγομένου, θα έπρεπε να αναγράφονται το όνομα του ενάγοντος ή του αδελφού του

. Συνεπώς, ο ως ισχυρισμός του ενάγοντος είναι ουσία αβάσιμος και συνεπώς απορριπτός. Η κρίση δε αυτή του Δικαστηρίου ενισχύεται και από τα προσκομιζόμενα, μετέπικλήσεως από το εναγόμενο, τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, που εξέδιδε και παρέδιδε ο ενάγων στο εναγόμενο, καθόλη της διάρκεια της συνεργασίας τους για την πληρωμή της αμοιβής του,

από την επισκόπηση των οποίων προκύπτει ότι κάθε φορά αναγραφόταν σ' αυτά η αμοιβή του ενάγοντος για κάθε συγκεκριμένη εκδήλωση που κάλυπτε αυτός φωτογραφικά, χωρίς καθορισμό του προορισμού της χρήσης των φωτογραφιών από το εναγόμενο, σε αντίθεση με τα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών που εκδίδουν οι επαγγελματίες φωτογράφοι, όταν οι φωτογραφίες τους προορίζονται για συγκεκριμένη και αποκλειστική χρήση σε κάποιο έντυπο, στα οποία αναγράφεται το τεύχος του περιοδικού ή της εφημερίδας που πρόκειται αυτές να δημοσιευτούν, ώστε να απαιτείται περαιτέρω άδεια του δημιουργού για την αναδημοσίευσή τους και συνακόλουθα πρόσθετη αμοιβή γι' αυτή (βλ. τα προσκομιζόμενα μετ' επικλήσεως από τον ενάγοντα υπ' αριθ. 170/27.4.2005 και 150/10.6.1998 τιμολόγια παροχής υπηρεσιών του επαγγελματία φωτογράφου Χρήστου Πασχούση). Ακολούθως, το έτος 2009 το εναγόμενο εξέδωσε ένα βιβλίο – λεύκωμα, υπό τον τίτλο

, αφιερωμένο στα

τριάντα χρόνια προσφοράς του εναγομένου στην τέχνη και τον πολιτισμό της

στο οποίο συμπεριλήφθησαν εκατοντάδες φωτογραφίες

φωτογράφων που είχαν καλύψει φωτογραφικώς τις εκδηλώσεις του

εναγομένου στο χρονικό αυτό διάστημα των 30 ετών, μεταξύ των οποίων και

202 φωτογραφίες του ενάγοντος, στη λήψη των οποίων είχε προβεί αυτός

στις διάφορες εκδηλώσεις του εναγομένου, στο πλαίσιο της άνω συνεργασίας

τους και είχε παραδώσει στο εναγόμενο, έναντι της συμφωνηθείσας αμοιβής

του. Ειδικότερα αποδείχθηκε ότι οι 202 φωτογραφίες του ενάγοντος που

λήφθηκαν με δικά του τεχνικά μέσα και δημοσεύτηκαν στο άνω λεύκωμα,

απεικονίζουν στιγμιότυπα των διαφόρων εκδηλώσεων του εναγομένου και

αποτελούν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας και έχουν πρωτότυπο χαρακτήρα,

κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ.1 του Ν 2121/1993, διότι από την

επισκόπησή τους προκύπτει ότι αυτές δεν αποτελούν απλή φωτογραφική και

υλική αποτύπωση των εικονιζόμενων, αλλά εμφανίζεται σε εκάστη εξ αυτών

μία ατομική ιδιομορφία που αντανακλά την ιδιαιτερότητα της δημιουργικής

διαδικασίας του φωτογράφου - ενάγοντος και θεμελιώνεται στις γωνίες λήψης,

στον φωτισμό, στις αντιθέσεις των χρωμάτων, στη στάση και στην έκφραση

του προσώπου του εκάστοτε εικονιζόμενου και στην εν γένει επεξεργασία

τους, που οδηγούν στη σχηματοποίηση μιας δημιουργικής ιδέας και ενός

αρμονικού συνόλου. Τα ως άνω στοιχεία πιστοποιούν ότι οι επίμαχες 202

ΙΔΙΚΕ
Σ
ΗΤΗΣ

φωτογραφίες είναι προσωπικά πνευματικά δημιουργήματα του ενάγοντος και αντανακλούν την προσωπικότητά του ως δημιουργού, δηλαδή την έμπνευση, την ευαισθησία, τη διορατικότητα, τη γνώση, την παρατήρηση, τον υπολογισμό, την εμπειρία του στη δημιουργική διαδικασία που επέφερε το συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Τις ανωτέρω φωτογραφίες του ενάγοντος καθώς και πλήθος άλλων φωτογραφιών του τελευταίου διατηρούσε νόμιμα στο αρχείο του το εναγόμενο, κατόπιν προηγούμενης πληρωμής της αμοιβής του ενάγοντος για τη χρήση τους, με σκοπό την δημοσίευσή τους σε δελτία τύπου και έντυπα που αυτό θα κυκλοφορούσε στο μέλλον. Μάλιστα, εκάστη εκ των ανωτέρω φωτογραφιών, για τις οποίες είχε καταβληθεί η αμοιβή του ενάγοντος ως προς την χρήση τους από το εναγόμενο, είχαν δοθεί από τον ενάγοντα στο εναγόμενο, σε περισσότερα του ενός αντίτυπα, προκειμένου το εναγόμενο να πραγματοποιεί διάφορες χρήσεις αυτών, ενώ σε περίπτωση που τα αντίτυπα μιας συγκεκριμένης φωτογραφίας είχαν εξαντληθεί, μπορούσε το εναγόμενο να ζητήσει από τον ενάγοντα επιπλέον αντίτυπά της, καταβάλλοντας απλώς την αξία της εκτύπωσης και όχι επιπλέον αμοιβή για τη χρήση της. Άλλωστε το εναγόμενο διατηρούσε όλα τα δείγματα των φωτογραφιών που του είχαν παραδοθεί από τον ενάγοντα, δηλαδή και αυτών για τις οποίες δεν είχε καταβληθεί αμοιβή για την χρήση τους, με την επιπρόσθετη όμως υποχρέωσή του να καταβάλει για τις τελευταίες την αμοιβή του εναγομένου, σε περίπτωση που επιθυμούσε να κάνει για πρώτη φορά χρήση των φωτογραφιών αυτών, γεγονός όμως που δεν συνέβη εν προκειμένω. Ακολούθως, το έτος 2009 η διευθύντρια του εναγομένου, λίγο πριν αυτό προβεί στη δημοσίευση του ένδικου λευκώματος, επικοινωνήσε τηλεφωνικώς με τον ενάγοντα, στον οποίο γνωστοποίησε ότι επρόκειτο να εκδοθεί το ένδικο λεύκωμα και ζήτησε από αυτόν να αποστείλει εκτυπωμένες κάποιες από τις φωτογραφίες του, για τη χρήση των οποίων είχε καταβληθεί παλαιότερα η αμοιβή του ενάγοντος, πλην όμως είχαν εξαντληθεί τα αντίτυπα που διέθετε στο αρχείο του το εναγόμενο και διέθετε μόνο τα δείγματά τους. Τότε ο ενάγων για πρώτη φορά, ήγειρε αξιώσεις από τη δημοσίευση των εν λόγω φωτογραφιών του, ισχυριζόμενος ότι η ήδη καταβληθείσα αμοιβή του για τις εν λόγω φωτογραφίες αφορούσε αποκλειστικώς την δημοσίευσή τους σε δελτία τύπου, ενώ για κάθε περαιτέρω δημοσίευση, απαιτούσε πρόσθετη αμοιβή. Το εναγόμενο αρνήθηκε τη βασιμότητα των ισχυρισμών του

ενάγοντος και ακολούθως προέβη στη δημοσίευση του εν λόγω λευκώματος, στο οποίο συμπεριλήφθησαν και οι 202 επίμαχες φωτογραφίες του ενάγοντος, τις οποίες είχε στην κατοχή του σε μορφή δειγμάτων και για τις οποίες είχε καταβληθεί προηγουμένως, σε παρελθόντα χρόνο, η αμοιβή του ενάγοντος για τη δημοσίευση αυτών. Εξάλλου, η μάρτυρας του εναγομένου, κατέθεσε με σαφήνεια στο ακροατήριο του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, ότι είχε δημοσιευτεί και παλαιότερα, κατά το έτος 1999, ανάλογο λεύκωμα από τις εκδηλώσεις του εναγομένου, με φωτογραφίες όλων των φωτογράφων που κάλυπταν τις εκδηλώσεις του, μεταξύ των οποίων και φωτογραφίες του ενάγοντος, για τη δημοσίευση των οποίων ουδέποτε τέθηκε θέμα παροχής αντίστοιχης άδειας των εν λόγω φωτογράφων ή πρόσθετης αμοιβής τους από τη δημοσίευση αυτή. Μάλιστα, πέραν της αόριστης αναφοράς στο φωτογράφο του μάρτυρα του ενάγοντος, στην κατάθεσή του στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, δεν προέκυψε από κάποιο αποδεικτικό στοιχείο ότι κάποιος από τους λοιπούς φωτογράφους, των οποίων οι φωτογραφίες δημοσιεύτηκαν στο ενδοικό λεύκωμα του έτους 2009, ζήτησε πρόσθετη αμοιβή για την δημοσίευση αυτών, γεγονός από το οποίο συνάγεται ότι η αρχικώς καταβληθείσα αμοιβή του ενάγοντος αλλά και των λοιπών φωτογράφων που κάλυπταν τις εκδηλώσεις του εναγομένου, αφορούσε τη δημοσίευση αυτών σε παντός είδους έντυπα του εναγομένου. Επομένως, υπό τα δεδομένα αυτά, πρέπει να γίνει δεκτή ως ουσία βάσιμη η ένσταση, που προβλήθηκε νόμιμα από το εναγόμενο στην πρωτοβάθμια δίκη και επαναφέρεται με τις προτάσεις του στην παρούσα, κατ' έφεση δίκη, περί της χρήσης των επιδίκων φωτογραφιών στο πλαίσιο νόμιμης άδειας εκμετάλλευσης που του παραχωρήθηκε από τον ενάγοντα, που αποκλείει τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής του περιουσιακού δικαιώματος του ενάγοντος επί των ως άνω έργων του (άρθρο 13 του ν. 2121/1993). Ενόψει δε της παραδοχής της παραπάνω ένστασης, παρέλκει η εξέταση των λοιπών ενστάσεων του εναγομένου, εκ του άρθρου 16 του ν. 2121/1993, περί ύπαρξης συναίνεσης του ενάγοντος - φωτογράφου, εκ του άρθρου 25 του ως άνω νόμου, περί δικαιολογημένου συμφέροντος της ολότητας για ενημέρωση και εκ του άρθρου 26 του ως άνω νόμου, περί φωτογραφιών που βρίσκονται μονίμως εκτεθειμένες σε δημόσιο χώρο. Επομένως, το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που δέχθηκε ως ουσία βάσιμη την

ΗΘΗΚΕ
Ο
ΓΗΤΗΣ

ένσταση του εναγομένου, περί ύπαρξης νόμιμης άδειας εκμετάλλευσης απ' αυτό, των επιδίκων 202 φωτογραφιών, δεν έσφαλε στην εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Νόμου και στην εκτίμηση των αποδείξεων, οι δε περί του αντιθέτου σχετικοί λόγοι της ένδικης έφεσης, πρέπει να απορριφθούν ως ουσία αβάσιμοι. Βέβαια η ως άνω μεταξύ των διαδίκων σύμβαση δεν καταρτίσθηκε εγγράφως, όπως απαιτεί το άρθρο 14 ν. 2121/1993, αφού οι σχετικές δηλώσεις βουλήσεως των διαδίκων και οι υπογραφές τους δεν τέθηκαν στο ίδιο ιδιωτικό έγγραφο (βλ. άρθρο 160 παρ.2 εδ.α'Α.Κ.). Την ακυρότητα όμως της σύμβασης αυτής, λόγω μη τήρησης του έγγραφου τύπου, σύμφωνα μ' όσα προαναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη, μπορεί να επικαλεσθεί μόνον ο ενάγων - πνευματικός δημιουργός των φωτογραφιών (αντένσταση, καταλυτική της ένστασης του εναγομένου περί ύπαρξης νόμιμης άδειας) και η σύμβαση αυτή, μέχρι την παραδεκτή επίκληση της ακυρότητάς της, αναπτύσσει πλήρη ενέργεια, ακόμα και αν ελλείπει ο έγγραφος τύπος. Εν προκειμένω ο ενάγων, με σχετικό λόγο της έφεσής του, απαραδέκτως για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη επικαλείται την ακυρότητα της μεταξύ τους ως άνω σύμβασης, λόγω μη τήρησης του απαιτούμενου έγγραφου τύπου, πρέπει δε, επιπλέον να σημειωθεί, ότι με την αγωγή του επικαλέστηκε έγγραφη κατάρτιση της σύμβασής αυτής και συνεπώς ο λόγος αυτός της έφεσής του πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Αναφορικά με τους λόγους της κρινόμενης έφεσης, ότι το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων του Ν.2121/1993, δέχθηκε ότι το εναγόμενο δια μεταβίβασης από τον ίδιο, ως δημιουργό, απέκτησε τα περιουσιακά δικαιώματα επί όλων των επίμαχων φωτογραφιών, πρέπει να λεχθούν τα εξής: Συγκεκριμένα ο λόγος περί εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 13 παρ.5 Ν.2121/1993, ότι δηλαδή η σύμβαση δεν μπορεί να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού, είναι απορριπτέος ως ουσία αβάσιμος, καθόσον εν προκειμένω στην μεταξύ των διαδίκων συμφωνία δεν συμπεριλήφθηκε το σύνολο των έργων του ενάγοντος - δημιουργού, αλλά μόνο οι φωτογραφίες των εκδηλώσεων του εναγομένου. Επίσης απορριπτέος ως αβάσιμος είναι ο λόγος της έφεσης περί εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 15 παρ.2 Ν.2121/1993, ότι δηλαδή η ισχύς της μεταβιβαστικής σύμβασης, που επικαλούνται οι εναγόμενοι μ' αυτόν

- δημιουργό των φωτογραφιών, περιορίζεται σε πέντε χρόνια. Τούτο δε διότι, όπως προαναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη, ο ως άνω ερμηνευτικός κανόνας δεν θίγει την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και δεν έχει εφαρμογή, όταν η βούληση των μερών είναι αναμφίβολη και εν προκειμένω αποδείχθηκε ότι η συνεργασία των διαδίκων ήταν μακροχρόνια και με την τελευταία, από 5.1.2004 έγγραφη προσφορά του ενάγοντος, τέθηκε σαφής όρος, ότι «στην περίπτωση που οι φωτογραφίες μας χρησιμοποιούνται για έντυπα και εκδόσεις του θα πρέπει να αναγράφονται τα ονόματά μας», από τον οποίο προκύπτει ότι η χρήση των εν λόγω φωτογραφιών από το εναγόμενο, αφορούσε κάθε είδους δημοσιεύσεις, χωρίς χρονικό περιορισμό και για τις παλαιότερες φωτογραφίες, μη αφήνοντας έτσι καμία αμφιβολία ως προς τη διάρκεια της σύμβασης, ώστε να μπορεί να έχει πεδίο λειτουργίας ο σχετικός ερμηνευτικός κανόνας. Τέλος απορριπτός ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος είναι και ο λόγος της έφεσης περί εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 18 Ν.2121/1993, ότι δηλαδή η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, καθόσον εν προκειμένω στο εναγόμενο δεν είχαν μεταβιβασθεί οι υλικοί φορείς των έργων, ήτοι αρνητικά φιλμ ή ηλεκτρονικό αρχείο των επίδικων φωτογραφιών, αλλά μόνο δείγματα αυτών. Επομένως, το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που δέχθηκε ότι το εναγόμενο είχε την άδεια του ενάγοντος για την εκμετάλλευση απ' αυτό των επίδικων 202 φωτογραφιών, δεν έσφαλε στην ερμηνεία και εφαρμογή των ως άνω διατάξεων του Ν.2121/1993, οι δε περί του αντιθέτου παραπάνω λόγοι της ένδικης έφεσης, πρέπει να απορριφθούν ως ουσία αβάσιμοι.

Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι το εναγόμενο ανέγραψε το όνομα του ενάγοντος, όπως και τα ονόματα των λοιπών φωτογράφων, των οποίων φωτογραφίες επίσης συμπεριλήφθησαν στο λεύκωμα, στις πρώτες σελίδες του λευκώματος, χωρίς να αναγράφει το όνομά του σε κάθε φωτογραφικό έργο αυτού που συμπεριλήφθηκε στο λεύκωμα και χωρίς να γίνεται κάποια εξειδικευμένη μνεία και σύνδεση του ονόματός του με συγκεκριμένες φωτογραφίες του λευκώματος. Ακόμη το εναγόμενο γνώριζε ότι όφειλε να δημοσιεύσει το όνομα του ενάγοντος δίπλα σε κάθε φωτογραφικό έργο αυτού, πράγμα που μπορούσε ευχερώς να πράξει, όπως εξάλλου έπραξε στην

περίπτωση δύο άλλων φωτογράφων και συγκεκριμένα των

και τα ονοματεπώνυμα των οποίων ανέγραψε δίπλα από τα έργα τους (βλ. σελ. 288B, 374 και 375 του λευκώματος), απορριπτομένου ως ουσία αβάσιμου του ισχυρισμού του εναγομένου ότι είχε εύλογα την πεποίθηση ότι με την αναγραφή του ονόματος του ενάγοντος στις πρώτες σελίδες του λευκώματος εξασφαλιζόταν η πατρότητα των φωτογραφιών του. Συνεπώς ουδείς αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να συνδέσει το όνομα του ενάγοντος με συγκεκριμένες φωτογραφίες του λευκώματος και συνεπώς το εναγόμενο προσέβαλε παράνομα και υπαίτια τον προσωπικό δεσμό του ενάγοντος, ως δημιουργού, με τις επίμαχες φωτογραφίες. Επιπροσθέτως αποδείχθηκε ότι 122 φωτογραφίες του ενάγοντος, από τις 202 που συμπεριλήφθηκαν στον εν λόγω λεύκωμα, υπέστησαν τεχνική ή γραφιστική επέμβαση και επεξεργασία: Συγκεκριμένα οι φωτογραφίες που επισημαίνονται στην αγωγή με αριθμούς : 10, 11, 12, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 69, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 142, 145, 146, 148, 149, 150, 154, 158, 160, 161, 163, 166, 168, 169, 170, 172, 173, 174, 175, 177, 179, 180, 183, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201 και 202 και απεικονίζονται σ' αυτή (αγωγή), συγκρινόμενες με τις αντίστοιχές τους που δημοσιεύθηκαν στο επίμαχο λεύκωμα του εναγομένου, προκύπτει ότι έχουν υποστεί τεχνική επεξεργασία, παραμορφώσεις και περικοπές τμημάτων τους, κατά περίπτωση από διάφορες πλευρές αυτών (πάνω, κάτω, αριστερά και δεξιά). Στόχος της περικοπής των φωτογραφιών υπήρξε η κατά το δυνατόν σμίκρυνση αυτών, ώστε να χωρέσουν από κοινού με άλλες στο πλαίσιο του λευκώματος. Πλην όμως η διαδικασία αυτή είχε ως αποτέλεσμα να παραποιηθούν τα έργα, αφού περικόπηκαν πρόσωπα ή έργα τέχνης που απεικονίζονταν στα έργα, ή υπερκαλύφθηκαν τμήματα ορισμένων έργων από γραφιστικές απεικονίσεις. Πέραν αυτού όλες οι (202) φωτογραφίες έχουν δημοσιευτεί στο λεύκωμα μέσω σάρωσης (σκαναρίσματος) από τις τυπωμένες φωτογραφίες ή τα δείγματα αυτών, που είχε στο αρχείο του το εναγόμενο, με αποτέλεσμα να είναι εμφανής η κακής ποιότητας εκτύπωση αυτών. Οι ως άνω παρεμβάσεις

του εναγομένου στο δημιουργικό έργο του ενάγοντος δεν είναι ανεκτές, παρά το ότι έχουν μεταβιβασθεί στο εναγόμενο τα περιουσιακά δικαιώματα επί όλων των επίμαχων φωτογραφιών και συνιστούν παρεμβάσεις που σαφώς εμπίπτουν στην έννοια της διάταξης του άρθρου 4 παρ.1 εδ.γ', του προαναφερθέντος νόμου, ήτοι της παραμόρφωσης, περικοπής και εν γένει τροποποίησης των φωτογραφικών έργων του ενάγοντος. Οι παραπάνω δε ενέργειες του εναγομένου, ήτοι η μη αναγνώριση της πατρότητας των επίμαχων φωτογραφικών έργων του ενάγοντος δια της παράλειψης αναγραφής του ονόματός του αδελφού του (όπως είχε συμφωνηθεί) και οι παρεμβάσεις του επ' αυτών, προσέβαλαν το ηθικό δικαίωμα του ενάγοντος επί των έργων του και εξαιτίας της παραπάνω προσβολής αυτός υπέστη ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας δικαιούται ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση το ποσό των επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ, ενόψει του είδους της προσβολής, των συνθηκών υπό τις οποίες αυτή έγινε και της περιουσιακής κατάστασης των διαδίκων.

ΗΘΙΚΕ
Ο
ΠΙΣΤΗΣ Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ, με την οποία απαγορεύεται η άσκηση του δικαιώματος, όταν υπερβαίνει τα όρια, που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός και οικονομικός σκοπός του δικαιώματος, προκύπτει ότι, για να θεωρηθεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος, πρέπει, αφενός μεν ο δικαιούχος να μην ασκήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα το δικαίωμά του, αφετέρου δε να συντρέχουν περιστατικά, από τα οποία να προκύπτει ότι ο δικαιούχος δημιούργησε με τη συμπεριφορά του εύλογη πεποίθηση στον υπόχρεο ότι δεν θα ασκήσει πλέον το δικαίωμά του, κατά τρόπο, ώστε η άσκησή του, που τείνει στην ανατροπή της πραγματικής κατάστασης, που διαμορφώθηκε κατά το διάστημα, που μεσολάβησε, όχι μόνο δεν δικαιολογεί τη μεταγενέστερη άσκησή του, αλλά και εμφανίζει αυτή ότι χωρεί κατά προφανή υπέρβαση των ορίων, που επιβάλλει η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος, με αποτέλεσμα οι επαχθείς επιπτώσεις, που δημιουργούνται από την άσκησή του για τον υπόχρεο, να προκαλούν την έντονη εντύπωση γενόμενης σε βάρος του αδικίας (Α.Π.Ολ.5/2011 Ελ.Δνη 2011.684, Α.Π.Ολ.62/1990 ΝοΒ 39,389). Εν προκειμένω ο εναγόμενος ισχυρίσθηκε στην πρωτοβάθμια δίκη και επαναφέρει τον ισχυρισμό του με τις προτάσεις του στην παρούσα, κατ' έφεση δίκη, ότι ο ενάγων ασκεί το

δικαίωμά του καταχρηστικά, διότι, αν και ήταν ενήμερος ήδη από το έτος 2009 ότι το εναγόμενο επρόκειτο να κυκλοφορήσει το επίμαχο λεύκωμα, του απέστειλε για πρώτη φορά την 6-8-2014 εξώδικη διαμαρτυρία, ήτοι σχεδόν μετά την παρέλευση πέντε ετών, παρότι αμείφθηκε για όλες τις φωτογραφίες και με την συμπεριφορά του αυτή του δημιούργησε την εύλογη πεποίθηση ότι δεν θα είχε αξιώσεις εναντίον του. Ο ως άνω ισχυρισμός του εναγομένου, ο οποίος προβάλλεται ως ένσταση του άρθρου 281 του ΑΚ, είναι μη νόμιμος και απορριπτός, καθότι τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά και αληθή υποτιθέμενα, δεν περιάγουν την άσκηση του δικαιώματος του ενάγοντος σε αντίθεση προς τους ορισμούς του ως άνω άρθρου, αφού σύμφωνα και με τη νομική σκέψη που προηγήθηκε, μόνη η αδράνεια του δικαιούχου για την άσκηση του δικαιώματος του, καθώς και η καλόπιστη πεποίθηση του υπόχρεου ότι δεν υπάρχει το δικαίωμα κατ' αυτού ή ότι αυτό δεν πρόκειται να ασκηθεί εναντίον του, έστω και αν αυτή δημιουργήθηκε από την αδράνεια του δικαιούχου, δεν αρκεί για να καταστήσει καταχρηστική την επιγενόμενη άσκηση του δικαιώματος, χωρίς την ύπαρξη και άλλων ειδικών περιστάσεων που να συνδέονται κυρίως με προηγούμενη συμπεριφορά του δικαιούχου και εν προκειμένω του ενάγοντος, τις οποίες δεν επικαλείται το εναγόμενο, ενώ μόνη η είσπραξη εκ μέρους του ενάγοντος της αμοιβής του, δεν συνιστά καταχρηστική την επιγενόμενη άσκηση της αγωγής του.

Ενόψει όλων όσων προαναφέρθηκαν, έπρεπε η κρινόμενη αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη. Επομένως, το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε ότι δεν προσεβλήθη ούτε το ηθικό δικαίωμα του ενάγοντος επί των έργων του και απέρριψε την αγωγή ως ουσία αβάσιμη, έσφαλε στην ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και κακώς εκτίμησε ως προς το σημείο αυτό τις αποδείξεις. Συνεπώς πρέπει, αφού γίνουν δεκτοί ως ουσιαστικά βάσιμοι οι σχετικοί λόγοι της κρινόμενης έφεσης, με τους οποίους ο ενάγων παραπονείται για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν.2121/1993 και κακή εκτίμηση των αποδείξεων αναφορικά με την προσβολή του ηθικού δικαιώματός του, ως δημιουργού, επί των έργων του, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως ουσιαστικά βάσιμη και να εξαφανισθεί, για το ενιαίο της εκτέλεσης, η εκκαλούμενη απόφαση στο σύνολό της. Στη συνέχεια, αφού κρατηθεί η υπόθεση από το Δικαστήριο αυτό και ερευνηθεί κατ' ουσίαν, πρέπει η αγωγή να γίνει εν μέρει

δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη και 1) να αναγνωρισθεί ότι ο ενάγων είναι δικαιούχος των ανωτέρω δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των προαναφερόμενων φωτογραφικών έργων του, 2) υποχρεωθεί το εναγόμενο να του καταβάλει το ποσό των επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ, νομιμότοκα από την επομένη της επίδοσης της αγωγής μέχρι την εξόφληση, ενόψει του ότι η από 6-8-2014 εξώδικη διαμαρτυρία του, η οποία δεν έγινε για συγκεκριμένο ποσό, δεν συνιστά όχληση. 3) Να υποχρεωθεί το εναγόμενο να παραλείπει στο μέλλον την χρησιμοποίηση, παρουσίαση και διάθεση στο κοινό των επίδικων φωτογραφιών, με την απειλή εναντίον του χρηματικής ποινής χιλίων (1.000) ευρώ για κάθε παράβαση της εν λόγω υποχρέωσης, 4) να διαταχθεί η δημοσίευση της παρούσας απόφασης, με δαπάνες του εναγομένου, σε δύο ημερήσιες εφημερίδες και συγκεκριμένα στην εφημερίδα «Η Καθημερινή» που εκδίδεται στην Αθήνα και στην εφημερίδα «Μακεδονία» που εκδίδεται στη Θεσσαλονίκη, καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του εναγομένου. Ακόμη πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του παραβόλου, ύψους 200,00 ευρώ, για την άσκηση της κρινόμενης έφεσης, στον καταθέσαντα εκκαλούντα, λόγω της μερικής νίκης του (άρθρο 495 παρ.3 Κ.Πολ.Δ.). Τέλος, πρέπει να επιβληθεί μέρος των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας σε βάρος του εναγομένου, λόγω της μερικής ήττας του (άρθρα 178, 183 και 191 παρ.2 του ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ την έφεση κατά το τυπικό και ουσιαστικό της μέρος.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ την επιστροφή του παραβόλου, ύψους 200,00 ευρώ, για την άσκηση της έφεσης, στον καταθέσαντα εκκαλούντα.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ την εκκαλούμενη με αριθμό 7241/2015 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου

ΚΡΑΤΕΙ την αγωγή.

ΔΙΚΑΖΕΙ επί της ουσίας την υπόθεση.

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο ενάγων είναι δικαιούχος των αναφερόμενων στο σκεπτικό της παρούσας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας .

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ το εναγόμενο να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ, νομιμότοκα από την επομένη της επίδοσης της αγωγής μέχρι την εξόφληση.

ΥΠΟΧΡΕΩΝΕΙ το εναγόμενο να παραλείπει στο μέλλον τη χρησιμοποίηση, παρουσίαση και διάθεση στο κοινό των επίδικων φωτογραφιών, με την απειλή εναντίον του χρηματικής ποινής χιλίων (1.000) ευρώ για κάθε παράβαση της εν λόγω υποχρέωσης.

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης, με δαπάνες του εναγομένου, σε δύο ημερήσιες εφημερίδες και συγκεκριμένα στην εφημερίδα «Η Καθημερινή» που εκδίδεται στην Αθήνα και στην εφημερίδα «Μακεδονία» που εκδίδεται στη Θεσσαλονίκη, καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του εναγομένου.

ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ στο εναγόμενο μέρος των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας, τα οποία ορίζει σε εξακόσια (600) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ αποφασίσθηκε στην στις 5 Απριλίου 2017 και δημοσιεύθηκε εκεί στις 9 Μαΐου 2017 σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους .

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Διατάζονται όλα τα αρμόδια όργανα να προβούν στην εκτέλεση του τίτλου αυτού
Θεσσαλονίκη, 18-7-2017
Η Προεδρος Εφετών

5 προς
επιταγή
με 5 διατάξεις

Αριθμός 108
Πρώτο απόγραφο εκτελεστό
δόθηκε στο δικηγόρο, Ιωάννη
Μαυρή (ΑΜ 2399).....
Θεσσαλονίκη, 18-7-2017.....
Η Γραμματέας

Για τέλος απογράφου καταβλή-
θηκαν Ευρώ... 3.218,2...
με το... 15.649,31.70.957 0915
00.24... Παράβολο...
Θεσσαλονίκη, 18-7-2017.....
Η Γραμματέας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΛΗΤΡΑΚΗΣ